

Z významných osobností, jubilujících v lednu 2008, si mj. připomeňme:

BARTOCHA Rostislav - pedagog, historik, filolog

(*nar. v Olomouci 9. dubna 1896, zemřel tamtéž 10. ledna 1978*) Na Slovanském gymnáziu učil v letech 1923 - 1958 francouzštinu, latinu a němčinu. Zabýval se dějinami naší školy a Vlastenecké společnosti muzejní, jejímž jednatelem byl od roku 1933. Od roku 1936 rovněž redigoval časopis VSMO. Ve 20. letech absolvoval dlouhodobou stáž ve Francii. Publikoval řadu bibliografických, literárně kritických a dějepisných studií o Olomouci. Samostatně vydal publikace *Jan Ošřádal a Olomouc (1937)*, *První hanácké muzeum (1945)* a *Od svobody ke svobodě (vl.n.)*. Svůj vřelý vztah ke Slovanskému gymnáziu vyjádřil v příspěvku *Ze vzpomínek na Slovanské gymnázium (revue GAUDEAMUS, 1973, str. 6 – 11)*.

DUBEC Alexander Jaroslav – spisovatel

(*nar. v Dubicku u Šumperka, zemřel 8. ledna 1888 v Lukavici*) Slovanské gymnázium absolvoval v roce 1882. Publikoval od svých 19 let v olomouckém časopisu *Pozor*, v studentském časopisu *Háj*, v *Našinci* a v almanachu *Zora*. Ve svém díle byl věrný prostředí moravského venkova.

JANČA Jan – novinář a spisovatel

(*nar. 13. června 1866 ve Vlčnově u Uh. Hradiště, zemřel 27. ledna 1928 v Brně*) Maturoval na Slovanském gymnáziu v roce 1888. V Praze vydával týdeník *Slovan*, v letech 1906 – 1914 byl hlavním redaktorem *Vídeňského deníku*. Po 1. světové válce redigoval postupně *Selské listy*, *Hlasy republiky* a *Ruch*. Byl rovněž autorem povídek a románů, např. *Paprsky a stíny (1892)*, *Z města a venkova (1899)*, *Vichřice (1917)*, *Satan (1922)* aj.

MOHAPL Vladimír, JUDr. – advokát, šachista

(*nar. 15. ledna 1893 v Křelově u Olomouce, zemřel 29. 9. 1968 v Olomouci*) Maturoval na Slovanském gymnáziu v roce 1912. Po studiích práv byl advokátem ve Šternberku. Od roku 1959 působil na UP. Byl v Olomouci předsedou Společnosti přátel Lužických Srbů. Náruživě se věnoval šachům. V letech 1920 – 1945 byl čtrnáctkrát nejlepším šachistou Českého spolku šachového v Olomouci, v letech 1928 – 1949 devítinásobným přeborníkem Olomouce, v letech 1928, 1934 a 1937 trojnásobným šachovým přeborníkem Olomoucké župy sokolské a jako reprezentant šachového oddílu Lokomotivy Olomouc v letech 1954, 1955, 1957 a 1959 čtyřnásobným přeborníkem Olomouckého kraje. Byl nositelem řady tělovýchovných vyznamenání. V Olomouci jsou pořádány mezinárodní šachové turnaje nesoucí jeho jméno.

PROMBERGER Romuald ml. – nakladatel a vydavatel

(*nar. 3. ledna 1893 v Olomouci, zemřel tamtéž 13. března 1974*) Maturoval v roce 1912 na olomoucké České reálce. Pokračoval v díle svého otce Romualda Prombergera st., který byl věhlasným moravským nakladatelem. Sám vydával spisy moravských autorů: *Karase*, *Slámy*, *Jahna*, *Kramoliše*, *Táborského* a výtvarná díla *Adolfa Kašpara*, *Lasáka*, *Uprky adal*.

SYTKO Josef - pedagog, národní buditel, odborný publicista

(nar. 23. ledna 1828 v Dřevohosticích u Přerova, zemřel 20. srpna 1906 v Olomouci)

Po předchozí pedagogické praxi v Prostějově patřil k zakládající generaci profesorů Slovanského gymnázia, na němž vyučoval dějepis a zeměpis v letech 1867 – 1891. Byl zkoušejícím profesorem při památné první maturitě v roce 1872, jíž byl osobně přítomen panovník František Josef I. V časopisu Komenský publikoval články s pedagogickou tematikou. Byl rovněž zemským inspektorem školství. Patřil k vůdčím osobnostem českého vlasteneckého a spolkového života v Olomouci. Jeho životu a dílu je věnována studie Zdeňka Smiřického v almanachu Kleňme se svou vzdělaností jako duha...

Táborský František, PhDr. h.c. – pedagog a spisovatel

(nar. 16. května 1858 v Bystřici pod Hostýnem, zemřel v Praze 20. června 1940) Slovanské gymnázium studoval v letech 1871 – 1878. První básně vydal v roce 1884. Patřil ke skupině autorů tzv. Mladé Moravy, která se soustředila kolem almanachu Zora a časopisu Koleda. Výborně překládal z ruštiny. Napsal studie o výtvarném umění (*Joža Uprka, Hanuš Schweiger, Max Švabinský, ...*); pomník lidové kultury valašského venkova vybudoval vydáním knihy Rusava, v níž se projevil jako typický představitel národopisného zkoumání a ochránce mizejících rázovitých kulturních prvků Moravy. Jeho dílo je výrazně ovlivněno masarykovským realismem.

Z významných osobností, jubilujících v únoru 2008, si mj. připomeňme:

Cholava Štěpán .- středoškolský profesor

(nar. 19. září 1831 v Lutopecnech u Kroměříže; zemřel v Olomouci 7. února 1894) studoval mj. i na univerzitě ve Vídni. V letech 1870 - 1886 byl velmi respektovaným profesorem Slovanského gymnázia. Mimořádně se angažoval v českém společenském životě ve městě, mj. se zasloužil o zřízení české školy a Národního domu v Olomouci.

Krátký František, vlastenec, národní hrdina, brigádní generál

(nar. 21. února 1893 v Kozušanech u Olomouce, popraven v Mauthausenu 7. května 1942) V roce 1914 maturoval na Slovanském gymnáziu a po ročním abiturientském kurzu na České obchodní akademii v Prostějově nastoupil jako bankovní úředník v Ústřední rolnické záložně v Olomouci. V rámci mobilizace v roce 1914 nastoupil vojenskou službu u c.k. pěšího pluku č. 27 ve Štýrském Hradci. Odtud byl převelen v březnu 1915 k pěšímu pluku do Lublaně. S ním odešel v květnu téhož roku jako velitel čety na ruskou frontu. Z ruského zajetí se přihlásil 1. března 1917 do formujících se čs. legií na Rusi. Jako legionář bojoval v Tomsku, u Borispolu, na Ukrajině a zúčastnil se i bojů na sibiřské magistrále. Z Vladivostoku se vrátil do vlasti přes Kanadu v roce 1920. Rozhodl se pro aktivní službu důstojníka ČSA. Působil v posádkách v Opavě, ve Frýdku-Místku, v Českém Těšíně, v Hradci u Opavy a v Olomouci. V roce 1922 byl vyslán na studium Vysoké válečné školy v Paříži, kde zúročil své kvalitní vzdělání ze Slovanského gymnázia i z válečného tažení, neboť díky perfektním znalostem němčiny, francouzštiny a ruštiny mohl studovat vojenskou literaturu v originále. Po úspěšném dokončení tohoto studia působil od roku 1924 na divizním velitelství v Olomouci. Od roku 1926 působil na Ministerstvu národní obrany v Praze, kde v roce 1934 dosáhl hodnosti

plukovníka generálního štábu. V době ohrožení republiky byl vyslán do severomoravského pohraničí, kde jako velitel šumperské posádky potlačil povstání henleinovských bojůvek. Po Mnichově byl povolán zpět na MNO a dne 15. března 1939 odešel do civilu. Aktivně se zapojil do protinacistického odboje v organizaci Obrana národa. Dne 24. října 1941 byl zatčen gestapem, v Brně odsouzen k trestu smrti a dne 7. května 1942 v Mauthausenu popraven. Medailon tohoto hrdiny, vzešlého ze Slovanského gymnázia, přinesl almanach Vzděláván budiž... v roce 2002.

Novotný - Smržický František, učitel a sběratel lidových písní

(nar. 29. června 1873 ve Smržicích, zemřel 10. února 1958 v Olomouci)

Po studiích Slovanského gymnázia v letech 1885 – 1894 získal pedagogickou způsobilost na pražském Učitelském ústavu a od září 1895 byl učitelem v Olomouci – Hejčíně a v letech 1926 – 1933 řídícím učitelem v Olomouci – Úřední čtvrti, odkud odešel do důchodu. Již během studií ho zaujaly hanácké písně. Hudební vzdělání získal u hudebního skladatele Josefa Nešvery a v hudební škole Žerotín, kde hrával v orchestru a zpíval ve sboru. Velkým podnětem pro jeho národopisné bádání se stala Národopisná výstava československá v Praze v roce 1895. Během svého života vedl postupně 21 národopisných skupin ve všech koutech Hané a řídil 9 hudebních těles, které doprovázely tance podle jeho vlastního aranžmá. Tiskem vydal Hanácké tance pro klavír (1925) a Národopisné obrázky z Čech a Moravy (1948). Jeho rukopisná hudební pozůstalost je uložena v brněnské pobočce Ústavu pro etnografii ČSAV. Olomouckém muzeu je uložen barevný film o hanáckých tancích, který natočil s folklorním souborem ve Smržicích.

Hrdlička Josef, středoškolský učitel, překladatel a skautský činovník

(nar. 11. února 1883 ve Velkém Týnci, zemřel 9. července 1956 v Teplicích nad Bečvou)
Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1902 studoval přírodní vědy na univerzitě v Praze. Od roku 1906 byl velmi oblíbeným profesorem přírodopisu, fyziky, matematiky a němčiny na České reálce v Olomouci. V roce 1939 byl dán protektorátní vládou do výslužby a 1. září téhož roku zatčen gestapem a dva a půl roku vězněn v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald. Zbytek okupace prožil v ústraní ve Skaličce u Hranic. V letech 1946 - 1949 opět učil ve své škole. Byl mimořádně činorodý i v mimoškolní oblasti. Od roku 1919 aktivně pracoval ve skautském hnutí na Olomoucku. Ve dvacátých letech se podílel na vzniku Církve československé husitské a později Církve pravoslavné, v níž byl blízkým spolupracovníkem a přítelem legendárního biskupa Gorazda (*popraven za heydrichiády*). Vrcholem překladatelské tvorby prof. Hrdličky je skvělý překlad díla Stephana Zweiga: Triumf a tragika Erasma Rotterdamského. Prof. Hrdlička zemřel tragicky při dopravní nehodě v Teplicích u Hranic dne 7. 7. 1956. Podrobnou vzpomínku na život a dílo této nevšední pedagogické osobnosti olomoucké České reálky přináší almanach Primum necessarium z roku 1997.

Z významných osobností, jubilujících v březnu 2008, si mj. připomeňme:

Kozánek Karel, JUDr. - sbormistr a hudební skladatel

(nar. 5. března 1853 v Kroměříži; zemřel 2. ledna 1941 v Kyjově) Jméno této osobnosti SGO najdeme v seznamu maturitního ročníku 1875. Z Olomouce odešel studovat práva v Praze, kde obhájil doktorát v roce 1882. Oblastí jeho zájmu byl sborový zpěv a harmonizace

moravských lidových písní. Patřil k okruhu osobních přátel slavného hudebního skladatele Antonína Dvořáka. V letech 1881 – 1889 byl sbormistrem a jednatelem kroměřížského pěveckého sboru Moravan. Následně působil v Kyjově.

Šmoldas Jiří, doc., MUDr., CSc. - lékař, internista

(nar. 24. března 1923 v Olomouci, kde zemřel 9. prosince 1975) Po maturitě na olomoucké České reálce v roce 1941 byl až do konce války totálně nasazen na nucených pracích v Říši. Následně vystudoval Lékařskou fakultu MU v Brně. Pro nedostatek vojenských lékařů musel od promoce v roce 1950 zůstat v armádě až do roku 1956, kdy přešel na I. internu Lékařské fakulty UP v Olomouci. V roce 1972 se prací Ultrazvuková diagnostika žlučových kamenů habilitoval docentem na Katedře vnitřního lékařství LF UP. Byl členem Čsl. Lékařské společnosti J.E.Purkyně, České kardiologické společnosti, adal. Odborně publikoval v našich i v zahraničních odborných časopisech. Přihlásil 6 patentů, např. defibrilátor pro řízenou kardioversi, nebo speciální elektroakustické měniče sloužící pro diagnostiku patologických lokalit žlučových cest aj..

Tvrdoň František, PhDr. - středoškolský profesor, jazykovědec, divadelní ochotník

(nar. 26. března 1913 v Olomouci; zemřel tamtéž 24. dubna 1981) pocházel z chudé rolnické rodiny v Kunovicích u Uherského Hradiště (nar. 26. března 1913). Měl ještě tři mladší sestry. Když mu bylo 10 let, jeho otec odjel za prací do Argentiny, kde zemřel a rodina zůstala bez prostředků. Hmotná nouze mu neumožnila studovat. Vyučil se zedníkem. Pomáhal matce živit rodinu, pracoval u stavební firmy ve dne jako zedník a v noci jako hlídač na stavbě. Na učitelský ústav v Olomouci se mohl přihlásit teprve tehdy, až jeho mladší sestry začaly pracovat. Po maturitě v roce 1941 nesehnal místo, tak se zas vrátil k zedničině. Tragicky osudná se mu stala léta okupace, kdy byl v roce 1942 přidělen na oddělení pro mladistvé na Úřadu práce v Olomouci. Zde zodpovídal za organizaci pracovních sil pro totální nasazení v Říši. I když svého tehdejšího postavení využil k individuální pomoci mnoha lidem a zapojil se do protifašistického odboje, jehož účastníkům obstarával falešné doklady, byl postiženými účastníky vnímán velmi nenávislně, čehož bylo bez přihlídnutí k polehčujícím okolnostem zneužito při jeho odstranění z funkce ředitele (*a ze školství vůbec*) v roce 1958.

Dr. Tvrdoň složil po válce další maturitu na reálce (1945) a v roce 1946 i na gymnáziu. Vysněnou vysokou školu mohl tedy studovat až po válce. Studia češtiny, angličtiny a filosofie zahájil v Brně a po obnovení olomoucké univerzity je dokončil na UP v Olomouci. Po krátkém působení v Velkých Losinách nastoupil od 1. října 1948 svou pedagogickou dráhu na Slovanském gymnáziu Olomouc. V roce 1951 byl promován doktorem filosofie. Od roku 1954 byl ředitelem Slovanského gymnázia (*resp. tehdy 1. jedenáctileté střední školy v Olomouci, tř. Jiřího z Poděbrad 13*). Atmosféra mezilidských vztahů v profesorském sboru školy byla tehdy díky nasazeným komunistickým fanatikům velmi napjatá. Dnes chápu, proč chodíval školou vždy vážně a zachmuřen, ale vyvádění těchto bojůvek nešlo účinně čelit. Vlna rozhořčení absolventů (*vyslaných za okupace na práce v Říši*), účastnících se 90. výročí oslav založení Slovanského gymnázia, dala podnět k jeho odstranění z funkce z politických důvodů. Dr. Tvrdoň se tedy vrátil definitivně k zednické profesi, po léta jako prostý dělník, později jako mistr a stavbyvedoucí (*Dálkově vystudoval Střední průmyslovou školu stavební, na níž úspěšně složil svou čtvrtou! maturitní zkoušku v roce 1963*). Osobně jsem se setkal se svým ředitelem v roce 1960 na brigádě vysokoškoláků při stavbě Lisoven nových hmot ve Vrbně pod Pradědem, kde jsem mu podával cihly a on mě na oplátku učil nahazovat omítku (*je to opravdu kumšt!*). Večer pak přicházel na ubytovnu mezi vysokoškoláky, kteří se

zaujetím naslouchali jeho vyprávění z cest západní Evropou, kterou v poválečných letech projel na kole... Posléze byl dr. Tvrdoň pověřen vedením knihovny Pozemních staveb Olomouc, kde setrval až do odchodu na penzi.

Dr. Tvrdoň se celý život věnoval svým velkým láskám, českému jazyku a literatuře a studiu cizích jazyků. Psal básně, povídky, divadelní hry i odborné stati (*vzhledem k výše popsaným okolnostem buď do „šuplíku“, nebo je publikoval pod cizím jménem*), plynně hovořil anglicky, dánsky, švédsky, německy, rusky a srbochorvatsky. Po šichtě odpracované na stavbě po večerech soukromě vyučoval angličtinu. Byl aktivním členem divadelního ochotnického souboru (*Volánkovy jednoty divadelních ochotníků besedních*) a v letech 1969 – 1981 byl členem národopisné a historické sekce Vlastivědné společnosti muzejní. K jeho zálibám patřila i hudba. Vojenskou službu vykonával u vojenské hudby 6. „Hanáckého“ pěšího pluku v Olomouci, kde hrál na tubu. V dalších kapelách taky na basu a na housle.

Pan ředitel PhDr. František Tvrdoň byl i přes nepřízeň osudu výraznou osobností olomouckého kulturního, vědeckého a pedagogického světa a - byť rozporuplně vnímán - i úctyhodnou pedagogickou osobností Slovanského gymnázia. Zemřel náhle 16. dubna 1981. (*Autorem jeho náhrobku na Ústředním olomouckém hřbitově je akademický malíř František Kraus, jehož projekt realizoval v kameni sochař Josef Stárek*).

Z významných osobností, jubilujících v dubnu 2008, si mj. připomeňme:

Jiroušek Miroslav Václav, univ.prof. Paed.Dr. - středoškolský a vysokoškolský pedagog, matematik, sbormistr, hudební skladatel a sběratel lidových písní

(*nar. 25. října 1903 v Jindřichově Hradci; zemřel v Olomouci 6. dubna 1983*) Po maturitě na gymnáziu ve svém rodišti (1922) vystudoval matematiku a fyziku na Přírodovědecké fakultě UK v Praze, kde promoval v roce 1928. Současně studoval na pražské konzervatoři skladbu u prof. Jaroslava Kříčky. Pedagogickou dráhu zahájil v Jihlavě, kde v letech 1931 - 1938 učil předmětům své aprobace na tamním reformním gymnáziu. Současně učil i hudební výchovu na učitelském ústavu. V roce 1938 přešel na Slovanské gymnázium Olomouc, kde působil do roku 1953. V roce 1951 obhájil doktorát z matematiky. Od roku 1954 působil na katedře algebry a geometrie Přírodovědecké fakulty Univ. Palackého. Veškerá jeho činnost je prostoupena láskou k hudbě, k hanácké písni a tanci. Písně skládal již od roku 1919. V roce 1954 vydal společně s O. Sirovátkou Písně z Hané. Ne nadarmo měl pan dr. Jiroušek ve své době pověst „nejlepšího hudebníka mezi matematiky a nejlepšího matematika mezi hudebníky“. Oběma svým láskám byl totiž oddán s velkým zaujetím.

Burian Václav PhMr., RNDr. et MUDr., CSc. - významný mikrobiolog, hygienik, president ČSČK

(*nar. v Olomouci 7. dubna 1923*) Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1942 a totálním nasazení studoval po válce na MU v Brně farmacii, mikrobiologii a organickou chemii a posléze na LF UP lékařství a na LF UK hygienu. Měl praxi odborného asistenta u prof. MUDr. Kabelíka na UP a působil i na LF UK v Praze. Již v roce 1950 vydal v SPN Praha učebnici pro lékaře Hygienická propedeutika. Je autorem 40 vědeckých článků a vědeckých prací. Od roku 1958 byl ustanoven v Olomouci krajským hygienikem. Společensky se angažoval v obrodném procesu v roce 1968, kdy měl nesmírnou důvěru spoluobčanů. Byl účastníkem Vysočanského sjezdu. Počátkem tzv. normalizace musel opustit své povolání vedoucího oddělení obecné a komunální hygieny, hygieny dětí a dorostu a až

do roku 1989 byl řadovým pracovníkem OHES Prostějov. V roce 1990 byl plně rehabilitován a zvolen presidentem ČSČK. V této funkci setrval až do rozpadu federace.

Prasek Vincenc - středoškolský pedagog, obrozenecký spisovatel

(*nar. 9. dubna 1843 v Milovicích u Opavy, zemřel v Napajedlích 31. prosince 1912*) Patřil k zakládajícím profesorům Slovanského gymnázia v roce 1867, na něž nastoupil po vlastních gymnazijních studiích v Opavě a vysokoškolských studiích filologie ve Vídni a ve Vratislavi. Na Slovanském gymnáziu učil češtinu, latinu, řečtinu a němčinu. Krátce pak působil na gymnáziích v Chrudimi a v Táboře, avšak do Olomouce se vrátil. V letech 1871 – 1883 působil opět na Slovanském gymnáziu a v Olomouci se čile zúčastnil českého společenského života. Byl spoluzakladatelem Matice školské, iniciátorem založení Vlasteneckého spolku muzejního v roce 1883, je autorem názvu tehdy nově vzniklého pěveckého sdružení Žerotín. V letech 1883 - 1895 působil na českém matičním gymnáziu v Opavě, aby se opět vrátil na Slovanské gymnázium, na němž působil dalších 10 let až do svého penzionování v roce 1905. V Opavě byl mimořádně aktivní jako český buditel, vlastivědný pracovník a historik. V roce 1902 založil historický sborník Selský archiv. Na odpočinku žil u své dcery v Napajedlech. V Olomouci i v Opavě je k uctění jeho mimořádných zásluh pojmenována ulice.

Sapara Vojtěch, RNDr. - chemik, výzkumný pracovník a fotograf

(*nar. 15. dubna 1923 v Senici na Hané*) Absolvent olomoucké České reálky v maturitním ročníku 1942. Poté studoval Vyšší hospodářskou školu v Olomouci a v letech 1945 - 1949 Přírodovědeckou fakultu MU v Brně. Do roku 1952 působil na katedře lékařské chemie LF UP a následně ve výzkumné laboratoři olomoucké továrny na výrobu léčiv Farmakon. Během svého dvaatřicetiletého působení zde podal 11 patentů v oblasti syntézy léčiv. Je autorem 14 fotografických publikací. Je zakládajícím členem výtvarné skupiny DOFO (1958). Od roku 1972 je lektorem techniky na Institutu výtvarné fotografie. Autorsky spolupracoval na publikaci Dobrá země - klasická krajinná fotografie.

Látal Jiří, univ.prof.,PhDr.,CSc. - lingvista,romanista,překladatel,vysokoškolský učitel

(*nar. 17. dubna 1923 v Olomouci; zemřel tamtéž 25. ledna 1999*) Na Slovanském gymnáziu maturoval za heydrichiády v roce 1942. Do konce války vykonával v rámci totálního nasazení dělnické profese (*převážně tesař*). Na FF UP studoval po válce češtinu, francouzštinu a španělštinu. V roce 1947 vykonal úspěšně konkurs na École Normale Supérieure v Paříži. Nástup komunistické totality však jeho plány zhatil. S doktorátem z francouzské filologie nastoupil v roce 1950 jako učitel na školách na Šumpersku. Místo vysokoškolského učitele získal až v roce 1962 na katedře aplikované lingvistiky FF UP. Koncem 60. let působil dlouhodobě na lyceích v Dijonu a v Aix-en-Provence. Předmětem jeho badatelského zájmu byla francouzská poezie. Svoji doktorskou disertační práci věnoval Charlesu Baudelairovi, kandidátskou práci Comte de Lautréamonovi, habilitoval se studií díla Tristana Tzary. Do francouzštiny přeložil Máchův Máj a dopisy Boženy Němcové. Za zásluhy o šíření francouzského jazyka a kultury byl dvakrát vyznamenán francouzským ministerským předsedou udělením Řádu akademických palem (3. stupněm - rytíř, 2. stupněm - důstojník). Na Slovanském gymnáziu na něj vděčně vzpomínáme, poněvadž je duchovním otcem jeho perspektivního studia: česko-francouzské sekce, kterou v roce 1990 spoluzakládal. Zemřel v Olomouci dne 25. ledna 1999.

Morav Karel, plukovník - vojenský odborník, vlastivědný badatel a odborný publicista

(nar. ve Štarnově 18. ledna 1906; zemřel v Olomouci 21. dubna 1993) Po maturitě na olomoucké České reálce (1925) studoval na Vojenské akademii v Hranicích. Vzdělání si rozšířil ve 300. letech jako mimořádný posluchač brněnské techniky. Působil v ČSA, byl oblíbeným autorem odborných statí ve vojenských časopisech a publikacích. Aktivně se zúčastnil i druhého odboje. V květnu 1945 byl jmenován prvním českým vojenským velitelem města Šternberka. Po únoru 1948 byl z armády propuštěn a v letech 1949 – 1951 vězněn na Mírově. Po propuštění těžko sháněl zaměstnání. Nakonec se uchytil jako odborný pracovník olomoucké hvězdárny. Morální rehabilitace a povýšení do hodnosti plukovníka se mu dostalo až v červnu 1992, kdy žil opuštěn v Domově důchodců v Olomouci - Chválkovicích. Badatelské, literární a překladatelské činnosti se věnoval už v době války a zůstal jí věrný do počátku osmdesátých let. Zajímal se o genealogii svého rodu, o historii, místopis města Šternberka a dějiny své rodné obce Štarnova. Výsledky svého bádání publikoval v zajímavých člancích ve Zprávách Vlastivědného ústavu Olomouc (1957 – 1975) a v ročenkách Státního okresního archivu Olomouc (1975 – 1983). V roce 2002 zásluhou Vlasty Hlůzové vydala Městská knihovna Šternberk in memoriam Moravovy zajímavosti ze šternberských dějin pod názvem Staré šternberské obrázky.

Vymětal Osvald, MUDr., brigádní generál - velitel Vojenské lékařské akademie

(nar. v Olomouci 22. dubna 1903; zemřel rovněž v Olomouci 8. srpna 1967) Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1921 vystudoval Lékařskou fakultu UK v Praze (1927) a v roce 1931 dosáhl specializace pro obor neurologie a psychiatrie. Od roku 1932 byl přednostou neurologického oddělení Vojenské nemocnice na Klášterním Hradisku v Olomouci (*s přerušením od 1.11.1939 do 7.5.1945*). V letech 1948 – 1950 studoval Akademii S.M. Kirova v Leningradě. Po návratu byl jmenován velitelem Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové (1.9.1951 – 28.2.1953). Následně byl jmenován členem vědecké rady Ministerstva zdravotnictví. Od roku 1956 byl přednostou psychiatrické kliniky a docentem psychiatrie na LF UP v Olomouci a krajským expertem pro psychiatrii. Napsal 54 učebnic a odborných publikací. Byl nositelem vyznamenání Za zásluhy o obranu vlasti. Zemřel 8. srpna 1967.

Malíšek Vladimír, RNDr., CSc. – optik, středoškolský a vysokoškolský pedagog

(nar. V Olomouci dne 23. dubna 1933; zemřel v Olomouci 18. října 2008) Absolvent Slovanského gymnázia v maturitním ročníku 1953 vystudoval matematiku a fyziku na PřF UP. V letech 1957 - 1959 působil jako středoškolský učitel v Kojetíně a pak na Akademickém gymnáziu v Praze (*současně do roku 1966 byl vědeckým pracovníkem ČSAV*). Po návratu do Olomouce působil (*pozn. red.: až do své smrti 18. října 2008*) ve Společné laboratoři optiky UP a Fyzikálního ústavu Akademie věd ČR (SLOUP). Externě přednáší na PřF UP teorii optických center a dějiny fyziky. Veřejnost si velmi oblíbila jeho články popularizující fyziku. Ve všech almanaších Slovanského gymnázia z posledních let najdeme jeho vzpomínky na studia, na spolužáky i na profesory. Od devadesátých let vedl na Slovanském gymnáziu astronomický kroužek a ve školním roce 2006/7 učil fyziku. Fascinoval svou schopností spatra zasvěceně hovořit o jakémkoli fyzikálním problému. Je mimořádně vzdělán hudebně (*mistrovsky hraje na varhany*), má široký intelektuální rozhled a duchovní zázemí. Od roku 2003 je předsedou sekce Slovanského gymnázia Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci, která sdružuje absolventy a příznivce této věhlasné školy a pěstuje její tradice.

Pospíšil Leopold, JUDr., RNDr., Dr.h.c. - profesor právní antropologie na prestižní Yale University v USA, president kanadsko-americké Společnosti pro vědy a umění

(nar. v Olomouci 26. dubna 1923) Za dramatických okolností musel se svým otcem a manželkou opustit v roce 1948 republiku. V Oregonu vystudoval sociologii a antropologii (1956). Je ředitelem antropologického muzea v New Havenu ve státě Connecticut. Napsal 14 knih, 103 původních vědeckých prací, hovoří 9 jazyky (včetně papuánštiny). Je členem Americké národní akademie věd, poradcem amerického Kongresu pro otázky lidských práv. Ve dvou funkčních obdobích byl presidentem Kanadsko-americké společnosti pro vědy a umění, sdružující českou a slovenskou inteligenci v emigraci. V této funkci navrhoval Jaroslava Seiferta na udělení Nobelovy ceny za literaturu (a Jaroslav Seifert ji skutečně obdržel). Leopold Pospíšil má vřelý vztah ke Slovanskému gymnáziu (mat. roč. 1942). Každoročně přijíždí a v posledním květnovém týdnu přednáší na UK, na UP a mj. i současným studentům SGO.

Z významných osobností, jubilujících v květnu 2008, si mj. připomeňme:

Hejtmánek Milan, RNDr. , DrSc. - biolog, vysokoškolský pedagog

(nar. v Olomouci dne 3. května 1928) Maturoval na Slovanském gymnáziu v roce 1947, absolvoval studia fyziologie na Přírodovědecké fakultě MU v Brně a od roku 1951 působil na Biologickém ústavu TÚ LF UP, jehož byl v letech 1990-1991 přednostou. Je autorem 10 vysokoškolských učebnic, 300 časopiseckých článků a spoluautorem odborných publikací. Přihlásil několik patentů z biotechnologie. Je aktivním členem Společnosti T.G. Masaryka. Je rovněž předsedou Klubu absolventů a příznivců UP.

Čech František - loutkoherec a režisér, v Olomouci zakladatel scény Kašpárkova říše

(nar. 8. května 1898 v Olomouci – Hejčíně; zemřel 19. listopadu 1951) Studoval na olomoucké České reálce, již absolvoval v maturitním ročníku 1916. Následně na ČVUT v Praze vystudoval chemické inženýrství. Specializoval se na cukrovarnictví (*Všetuly u Holešova, Opava a po válce trvale v Olomouci*). Okouzila jej loutkami oživená pohádka. Dne 4. ledna 1920 založil Kašpárkovu říši, působící pod hlavičkou Sokola. František Čech vydal tiskem přes 80 her pro loutky. Za války se seznámil s loutkářským výtvarníkem Vojtěchem Cinybulkem, který pro jeho soubor psal hry, navrhoval dekorace i loutky.

František Čech věnoval loutkářství všechny své síly a schopnosti. Režíroval, organizoval, pracoval v ústředí lidové tvořivosti a na Loutkářské Chrudimi. Přednášel, redigoval loutkářské edice, zakládal v kraji nové amatérské soubory... Uprostřed tvůrčí práce dne 19. listopadu 1951 zemřel. Jeho odkaz však žije dál. Od roku 1973 se každé dva roky koná festival loutkářských souborů Čechova Olomouc. A Kašpárkova říše rozdává v Olomouci radost nejmenším divákům, ale i dospělým, dosud.

Král Milan, RNDr., CSc. – docent výpočetní techniky

(nar. 21. května 1923 ve Skrbeni u Olomouce; zemřel tamtéž 18. května 1995) Studoval Slovanské gymnázium v letech 1934 – 1942. Maturoval s vyznamenáním se zvláštní pochvalou z fyziky. Ve studiu pokračoval na Vyšší průmyslové škole strojní v Brně. Po válce pokračoval na PřF MU studiem oboru matematika – fyzika. Již během studia se specializoval

na matematickou analýzu a pracoval jako asistent v Ústavu teoretické a experimentální fyziky VUT Brno. V roce 1949 obhájil doktorskou práci a následně až do roku 1966 působil ve Výzkumném ústavu optiky a jemné mechaniky Meopty Přerov. Po obhájení vědecké hodnosti CSc. přešel ve funkci vedoucího výpočetního střediska na PřF UP, později změněného na laboratoř výpočetní techniky UP. Od roku 1940 byl členem Jednoty českých matematiků a fyziků.

Kupka Václav, JUDr. - advokát, básník

(nar. 25. května 1933 v Teškovících u Opavy) Vystudoval Slovanské gymnázium v roce 1952 a následně kromě studia práv i kunsthistorii na FF UP v Olomouci. Je vedoucím sekce dějin umění VSMO. Publikuje ve Zpravodaji VMO a v regionálním tisku. V roce 1990 vydával časopis Nové rozhledy, vydal mj. i bibliofilii Míjení. V posledních letech přispíval do almanachů Slovanského gymnázia a v roce 1973 měl velkou zásluhu na vydání revue GAUDEAMUS na počest Slovanského gymnázia, která vznikla za jeho redakce.

Kymla Karel - středoškolský profesor

(nar. 26. ledna 1889 v Sedlčanech, okr. Příbram; zemřel 10. května 1983 v Olomouci) Po maturitě na Reálném gymnáziu v Táboře v roce 1907 absolvoval v roce 1913 matematicko-fyzikální fakultu UK v Praze. V letech 1914 – 1919 učil na reálce v Praze, 1919 – 1929 ve Velkém Meziříčí, 1929 – 1940 na olomoucké České reálce. Od roku 1940 byl správcem reálky v Prostějově, v letech 1945 – 1948 správcem Učitelského ústavu. Od roku 1948 do 1955 na Slovanském gymnáziu. Externě působil i na PdF UP. Prof. Kymla byl nesmírně oblíbený v profesorských sborech škol, v jejichž čele ve velmi složitých obdobích stál, ale i mezi studenty jako profesionálně zdatný a metodicky mimořádně erudovaný profesor. V paměti studentů Slovanského gymnázia zůstává osobností, pro niž (*cit.*) „učitelské povolání bylo posláním, s nímž se bez výhrad ztotožnil a v němž čas nebyl měřen školním zvonkem“. Na Pedagogickém gymnáziu vybavil z darů UNESCO fyzikální kabinet, jeho laboratorní práce z fyziky jsou nezapomenutelné... Prof. Kymla dokonale ovládal francouzštinu a měl velkou zálibu ve vážné hudbě. Lze jen litovat, že atmosféra neblahých padesátých let nespravedlivě krutě zasahovala do soukromí tohoto vzácného člověka, který však přesto své žáky vedl k pozitivnímu vztahu ke královským disciplínám – matematice a fyzice - především vlastním příkladem.

Z významných osobností, jubilujících v červnu 2008, si mj. připomeňme:

Reiniš Jaroslav, PhDr. - středoškolský učitel, osvětový pracovník, odborný publicista

(nar. 1. června 1883 ve Svratouchu u Hlinska; zemřel 8. srpna 1976 v Opavě) Po studii na gymnáziu v Hradci Králové vystudoval na Universitě Karlově češtinu, latinu a řečtinu. Jeho prvním působištěm bylo Slovanské gymnázium (1906 - 1908). Během svého působení v Kroměříži obhájil doktorskou disertační práci (1923 na MU v Brně). V letech 1930 - 1938 byl ředitelem gymnázia v Zábřeze na Moravě, s nímž po mnichovském diktátu evakuoval do Litovle. Tamní gymnázium řídil ještě v letech 1938 - 1941. Byl nadšeným režisérem sokolského ochotnického divadla, publikoval v národopisném časopisu Haná; rovněž byl znám jako sběratel uměleckých děl. Stáří prožil u své dcery v Opavě, kde zemřel 8. srpna 1976.

Kšír Josef, ing. - etnograf, největší znalec architektury města Olomouce a Hané

(nar. 30. listopadu 1892 v Hodoníně; zemřel v Moravském Berouně 19. června 1978) Od roku 1898 žil s rodiči v Olomouci, kde navštěvoval českou obecnou školu a v roce 1902 se stal studentem primy nově založené olomoucké České reálky. Jako student se věnoval chrámovému sborovému zpěvu v kostele u sv. Mořice a sv. Michala, později zpíval v pěveckém sboru Josefa Nešvery. Na reálce hrával v orchestru a přivydělával si i hraním v pivovarském hostinci v Holici. Už za studentských let mu učarovala hanácká selská stavení i majestát olomoucké architektury. Od 14 let fotografoval, posléze byl aktivním v Klubu fotografů amatérů v Olomouci. Maturoval na reálce v roce 1909. Za první světové války sloužil v Haliči. V lednu 1919 nastoupil na olomouckou radnici jako první český inženýr městského stavebního úřadu. Na jeho svatbě v březnu 1921 byl svědkem strýc jeho budoucí manželky Alois Jirásek. V letech 1924 – 1939 byl pan ing. Kšír ředitelem městského stavebního úřadu, který vedl i po válce do roku 1948, kdy byl předčasně penzionován. Obdivuhodné bylo pracovní zanícení ing. Kšíra a jeho aktivní činnost ve spolcích, které ve svých členech rozvíjely lásku k historickým památkám. Od roku 1928 aktivně pracoval ve olomouckém Vlasteneckém spolku muzejním, v letech 1937 – 1952 byl jeho předsedou až do jeho následné likvidace komunistickým režimem. V letech 1969 – 1972 stál v Olomouci v čele Vlastivědné společnosti muzejní. Publikoval přes 300 knih, odborných pojednání a popularizačních článků v denním tisku (jeho soubornou bibliografii vydala VSMO v roce 1978) Jeho studie Lidové stavitelství na Hané (1941, pod redakcí J.R.Bečáka) má zásadní význam pro poznání hanáckých žudrů, božích muk, zvoníc a kapliček. V odborném časopisu Československá etnografie popisuje v letech 1956, 1958 a 1961 hanácká venkovská obydlí, stavební materiály, stodoly, ohrady, vjezdy, drobné objekty ve dvorech a v zahradách ve Velkém Týnci, Blatci, Hněvotíně, Holici aj. Nezapomenutelné zůstanou i jeho četné exkurze Olomoucí, při nichž ho následovaly stovky vděčných Olomoučanů... Absolvent prvního ročníku olomoucké české reálky pan ing. Kšír zemřel v LDN v Moravském Berouně 19. června 1978.

Kužela František (pseud. Adam Chlumecký) - spisovatel

(nar. 7. ledna 1854 v Rokytnici u Přerova; zemřel v Olomouci 23. června 1938) Pocházel z hanácké selské rodiny. Na Slovanském gymnáziu maturoval v roce 1875. Pak vstoupil do katolického bohosloveckého semináře a po vysvěcení na kněze v roce 1880 působil v Boršicích u Velehradu, ve Velké Bystřici, v Litenčicích, v Liptáni u Potštátu, 1891 - 1907 v Dlouhomilově a pak až do svého penzionování v roce 1929 ve Skrbeni. Debutoval v roce 1881 výpravnou básní Apokalypsa otroků, psal do dobových časopisů Vlast, Našinec, Náš domov aj. Veršoval cykly pohádek v prostonárodním stylu, psal realistické arabesky a historické povídky. Byl předsedou Literární jednoty bohoslovců olomouckých a od 28. května 1914 i prvním předsedou olomoucké Družiny literární a umělecké...

Z významných osobností, jubilujících v červenci 2008, si mj. Připomeňme:

Polívka František - věhlasný botanik a pedagog Slovanského gymnázia, zakládající ředitel olomoucké České reálky

(nar. 1. srpna 1860 v Bříze u Hradce Králové; zemřel v Olomouci 2. července 1923)

Po maturitě na gymnáziu v Hradci Králové a vysokoškolských studiích na Univerzitě Karlově v Praze, působil v letech 1886 – 1902 na Slovanském gymnáziu Olomouc jako

profesor přírodopisu, matematiky a fyziky. Od roku 1902 do své smrti byl v Olomouci zakládajícím prvním ředitelem nově zřízené České reálky. Současně byl až do roku 1913 školním inspektorem pro české školy na Olomoucku.

Profesoru Polívkovi učarovala tajemná říše rostlin. Jako stříbrná nit se jeho životem prolíná snaha popularizovat vědecké poznatky. Již za studií v Praze vydal v roce 1883 Etymologický slovník latinského názvosloví přírodopisného. V roce 1885 vydal příručku Pod mikroskopem a ve výroční zprávě Slovanského gymnázia za rok 1890/91 publikoval příspěvek Cizopasně rostliny jevnosnubné. V následujících letech plodně spolupracoval s malířem Adolfem Kašparem (*bývalý žák Slovanského gymnázia*) a s vydavatelem Romualdem Prombergerem. I při tehdejších skromných polygrafických možnostech vznikly velmi hodnotné, celostátně užívané učebnice Rostlinopis (1896) a Živočichopis (1897), které vyšly do roku 1947 v 16 reedicích. Vrcholem Polívkova tvůrčího úsilí je unikátní čtyřdílná Názorná květena zemí koruny české (1899 – 1903), dílo dodnes uznávané i v zahraničí, které obsahuje přes 300 původních vyobrazení. V roce 1912 vydal Klíč k úplné květeně zemí koruny české a Atlas k rostlinopisnému klíči. Mimořádně hodnotné jsou i jeho Užitkové a pamětihodné rostliny cizích zemí (1908).

Kromě pedagogické a publikační činnosti byl znám jako vzorný vlastenec s velikou zásluhou o zřízení české reálky v Olomouci. Společně se svojí manželkou založil nadaci pro podporu nemajetných studentů.

Z úcty k této významné olomoucké osobnosti byla po jeho smrti pojmenována v Olomouci ulice a po válce nesla olomoucká reálka jméno Polívkovo státní reálné gymnázium. U příležitosti 10. výročí jeho úmrtí byl ve Smetanových sadech odhalen pomník: socha pána s kytičkou a skromným jménem František Polívka (*dílo akademického sochaře Julia Pelikána*).

(Pozn: V tradici tvorby učebnic pokračují i někteří profesori současného pedagogického sboru Slovanského gymnázia. Např. RNDr. Jan Jelínek je hlavním autorem celostátně užívané učebnice Biologie pro gymnázia).

Nešpor Václav - středoškolský profesor, archivář a odborný spisovatel

(nar. 20. července 1883 ve Velkém Týnci; zemřel v Olomouci 9. září 1973)

Vyrůstal v selské rodině, jejíž pýchou bylo vzdělání na Slovanském gymnáziu pro syna, který zde maturoval v roce 1895. Po studiích na filosofické fakultě ve Vídni a na UK, promoval v roce 1907. Nabídku možnosti studia doktorátu a pozdější habilitace musel odmítnout, protože byl vázán moravským zemským stipendiem, z něhož plynula povinnost učit několik let na moravských zemských školách. Jedenáct let pak působil na Zemské vyšší reálce v Jevíčku, v roce 1919 přešel na Státní gymnasium do Přerova a od března 1920 až do roku 1938 učil na Vyšší hospodářské škole v Olomouci – Klášterním Hradisku. Od mládí se zajímal o historii rodného kraje a města Olomouce. Kromě pedagogické práce se věnoval i osvětové a kulturní činnosti, uskutečňoval četné přednášky o historii obcí Olomoucka, na škole vedl knihovnu pro žáky i učitele a současně publikoval výsledky své badatelské činnosti v regionálním vlastivědném tisku. Jeho Paměti obce Vacanovic, které vydal nákladem vlastním v roce 1923, získaly uznání renomovaného českého historika universitního profesora UK Josefa Pekaře, publikované v Českém časopise historickém. Od roku 1924 mu bylo svěřeno místo olomouckého městského archiváře. Václav Nešpor

zpracoval nové archiválie, uspořádal na 2000 městských knih, založil sbírku map, fotografií a zpracoval i registry 13 integrovaných obcí. Z důvěrné znalosti prostředí vytěžil 15 vydaných knih, a rozsáhlou publikační činnost (*na 300 článků, statí a recenzí*). Psal do moravských vlastivědných a osvětových časopisů (*Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, Stráž Moravy, výroční zprávy a almanachy jeho Almae matris - Slovanského gymnázia Olomouc*). Ve dvacátých a v třicátých letech pořádal přednášky zaměřené na zemědělské dějiny pořádající obce. V roce 1936 vydal své stěžejní dílo Dějiny města Olomouce. Po vynuceném přerušení archivní práce za okupace, vydal v roce 1947 další významné dílo Dějiny university olomoucké. V následujících letech prováděl katalogizaci starých tisků v olomoucké Státní vědecké knihovně a shromažďoval podklady k další knize Dějiny roboty na panství olomouckém (1960). V témže roce UP udělila Václavu Nešporovi za jeho celoživotní dílo čestný doktorát filosofie. Písemná pozůstalost tohoto mimořádně významného absolventa Slovanského gymnázia je uložena ve Státním okresním archivu v Olomouci.

Marie Kettnerová - významná paleontoložka

(nar. 26. října 1900 v Olomouci; zemřela tragicky při výzkumu v Tatrách 25. července 1933)

Slovanské gymnázium absolvovala v roce 1919 (*dívčí jméno Remešová*). Společně se svým manželem universit. profesorem UK Radimem Kettnerem se věnovala vědeckému výzkumu v paleontologii. Samostatně zpracovala např. faunu devonských vápenců v Čelechovicích na Hané (*vyd. 1932*). Publikovala v časopisu VSMO.

Kořenek Josef, MUDr. et Mgr. - lékař, vysokoškolský pedagog, básník a prozaik

(nar. 28. července 1943 v Loučce u Zlína)

Slovanské gymnázium absolvoval dálkově v roce 1961. V letech 1962 – 1968 vystudoval lékařství na LF UP v Olomouci a posléze také teologii. Zabývá se mj. i otázkami lékařské etiky. Básně publikoval v Literárním měsíčníku a v Tvorbě, spolupracoval i s Čs. rozhlasem. Samostatně vydal básnické sbírky Hnízda stěhovavých ptáků (*Brno, Blok 1978*), Hloubení (1986). Svou životní cestu i vřelý vztah k Slovanskému gymnázium jubilant popsal ve vlastním příspěvku v almanachu „Kleňme se svou vzdělaností jako duha...“ (2007).

Z významných osobností, jubilujících v srpnu 2008, si mj. připomeňme:

Pleva Lubomír - středoškolský profesor, fenomenální hudebník, mistr světa ve hře na fukací harmoniku

(nar. 31. července 1929 v Grygově u Olomouce; zemřel v Přerově 1. srpna 1998) Bývalo veselo ve vlaku, když Luboš jezdil z Grygova na olomouckou českou reálku (*mat. roč. 1949*)! Pak studoval na Filosofické fakultě UP angličtinu a tělesnou výchovu. Na housle, které byly jeho královským nástrojem, se učil hrát v hudební škole Žerotín u prof. F. Černého. Za univerzitních studií by primášem cimbálové muziky a v dalších tanečních orchestrech hrával na basu. Od roku 1950 koncertoval na fukací harmoniku. V letech 1955 – 1962 pravidelně vítězil v soutěžích lidové umělecké tvořivosti a od roku 1964 se zúčastňoval i evropských a světových soutěží, pořádaných světovou harmonikářskou federací (*v letech 1971 – 1975 byl mistrem světa postupně v Holandsku, v Belgii a opakovaně v Německu*).

První rozhlasový snímek nahrál v brněnském studiu v roce 1957 s orchestrem Ladislava Kozderky. Poté spolupracoval s rozhlasovými orchestry v Bratislavě, v Brně, v Olomouci a v Ostravě; s orchestry Gustava Broma, Karla Vlacha, Václava Hybše, s TOČR, se všemi našimi televizními studii, nahrál hudbu k řadě televizních filmů a inscenací. Poprvé „živě“ vystoupil při silvestrovském vysílání z Bratislavy v roce 1958... Spolupracoval i s filmovými studii v Praze a v Gottwaldově (Zlíně), spolupracoval i s TV studii řady evropských zemí a USA. V roce 1974 absolvoval v Kanadě 184 koncertů v Montrealu, v Torontu, v Quebecu a v Ottavě. V roce 1980 vystupoval s orchestrem Ladislava Štaidla na Galakonzertu Čs. televize pro Eurovizi a Intervizi ve Sporting Clubu Monaco. K nejvýznamnějším okamžikům jeho hudební kariéry patřilo mimořádně úspěšné vystoupení v Detroitu v USA v roce 1991. Mistr Pleva byl vybrán do poroty obnoveného mistrovství světa ve hře na foukací harmoniku, které se konalo v USA. Jeho fenomenální hudební kariéru přerušila náhlá těžká nemoc (*mozková příhoda*). Od roku 1992 již neúčinkoval. Naposledy vystoupil pár měsíců před smrtí při křtu CD Přerovské nocturno, které sestavil z 21 orchestrálních nahrávek z let 1975 – 1992 Jaroslav Wykrent. Lubomír Pleva napsal v roce 1960 učebnici Foukací harmonika (*spol. s M. Kunou*).

V letech 2005 a 2007 se v jeho rodném Grygově konaly výstavy fotografií, nazvané Muž s foukací harmonikou v kapse a s fotoaparátem na krku.

Vážíme si skutečnosti, že po celou svoji oslnivou hudební kariéru byl „v civilu“ kantorem na přerovských středních školách, že si pravidelně zajížděl hrávat se svými příbuznými do Velkého Týnce a zejména že měl vřelý vztah ke svým spolužákům z reálky (*osobně se zúčastnil ještě jubilejního setkání u příležitosti 130. výročí založení Slovanského gymnázia v roce 1997!*).

Pechoč Karel - středoškolský profesor, přírodovědec

(*nar. v Praze 30. prosince 1899; zemřel v Olomouci 4. srpna 1938*)

Na Slovanském gymnáziu učil v letech 1935 – 1938. Byl oblíbeným profesorem a autorem několika velmi uznávaných středoškolských učebnic. Zemřel tragicky při chemických pokusech v kabinetě školy.

Vitásek František - PhDr., DrSc., univ. prof. - přední čs. geograf, děkan PřF MU v Brně

(*nar. 7. ledna 1890 ve Velké Bystřici; zemřel v Brně 19. srpna 1973*)

Na Slovanském gymnáziu maturoval v roce 1909. Po vysokoškolských studiích na UK působil jako středoškolský profesor na Akademickém gymnáziu v Praze a později jako vysokoškolský profesor geografie na Masarykově universitě v Brně. Ve dvou funkčních obdobích byl děkanem její Přírodovědecké fakulty. Byl členem korespondent ČSAV, ředitelem Zeměpisného ústavu v Brně, předsedou Čs. společnosti zeměpisné. Byl čestným doktorem nejen našich, ale i řady zahraničních univerzit. Autor našich zásadních geografických publikací. Jeho nejvýznamnějším dílem je třísvazkový Fyzický zeměpis. Na rodném domě profesora Vitáska ve Velké Bystřici byla při oslavě jeho 100. výročí narození v roce 1990 umístěna bronzová pamětní deska.

Valouch Miloslav – matematik, středoškolský a vysokoškolský pedagog

(nar. 20. srpna 1878 v Olomouci-Lazcích; zemřel v Praze 11. června 1952)

Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1896 studoval matematiku a fyziku v Praze. Po promoci opět učil na Slovanském gymnáziu, odkud odešel do Litomyšle. Posléze byl ministerským radou na Ministerstvu školství v Praze. V roce 1927 byl jmenován mimořádným profesorem pražské techniky. Byl autorem po celá desetiletí užívaných učebnic matematiky, tabulek a přehledů matematiky. Proslulé jsou zejména Valouchovy Logaritmické tabulky, obsahující četné údaje fyzikální, astronomické a chemické, užívané na školách více než 60 let! Prof. Valouch pozvedl Jednotu českých matematiků a fyziků jako její „starosta“ na nejvyšší úroveň mj. i tím, že uvedl v život pražské nakladatelství Prométheus, jež vydávalo nejen kvalitní matematickou a fyzikální literaturu, ale i díla básnická, filozofická a světovou prózu. Jako sekční šéf Ministerstva školství se rozhodujícím způsobem podílel na reformách středních škol a posílení jejich sítě a tím i zkvalitnění vzdělanosti v celé ČSR.

Tichák Milan - olomoucký regionální historik, novinář, spisovatel a publicista

(nar. 20. srpna 1933 v Paskově) Od roku 1934 žil s rodiči ve velkém Týnci, kde navštěvoval měšťanku a po přestěhování do Olomouce v roce 1946 Polívkovo reálné gymnasium. V důsledku změn, které postihly v té době olomoucké školství, maturoval v roce 1952 na Slovanském gymnáziu. Na Filosofické fakultě UP pak studoval dějepis a češtinu, doktorát v oboru československé dějiny obhájil na UP v roce 1969. Byl postižen za normalizace, kdy mu do roku 1989 bylo znemožněno vykonávat práci dle jeho kvalifikace a schopností. Pracoval tedy jako technik v podniku Kosmos, posléze v Sigmě Olomouc, kde uplatnil nejen své schopnosti rýsování, logického myšlení, ale i své schopnosti v oblasti výtvarné a v oblasti užité grafiky. Vydal Dějiny závodu Kosmos a další publikace tématicky zaměřené k výročním podniků, sportovních klubů, kulturních institucí a škol.

Od února 1991 působil v redakci Hanáckých novin, v nichž publikoval mnoho zajímavých článků z historie a vlastivědy. Od roku 1992 zahájil mnohaletou tradici vydávání čtivé ročenky (*vlastivědný kalendář Rok na Haně*), přinášející dosud utajované informace z historie obcí v regionu, historické zajímavosti a články o významných osobnostech Olomoucka a města Olomouce.

V roce 1994 vydal jubilejní publikaci k 75. výročí založení olomouckého skautingu s názvem *Po stopách skautů na Olomoucku 1919 – 1994* a v roce 1997 v olomouckém nakladatelství Votobia „Vzpomínky na starou Olomouc“, která se stala nejčtenější knihou nejen rodáků, ale i současných obyvatel Olomouce. Absolventu našeho Slovanského gymnázia z maturitního ročníku 1952, panu PhDr. Milanu Tichákovi, přinesla i prestižní Cenu města Olomouce (*červen 1998*). V témže roce vyšly i jeho „Paměti obce Velkého Týnce“, které kromě historie obce, v níž autor strávil nejkrásnější období svého dětství, seznamuje čtenáře i s významnými rodáky a s osobnostmi, které tam působily.

Naš jubilant dr. Tichák se významně podílel i na vydání publikací *Olomoucké hřbitovy a kolumbária*, *O olomouckých starostech a primátorech*, napsal zásadní články do almanachů Slovanského gymnázia v letech 1997, 2002 a 2007, významně přispěl i do publikace *Slovanské gymnázium literární*. Po roce 2000 se na knižních pultech objevilo jeho dalších pět knižních titulů, z nichž olomoucké patrioty mimořádně potěšila zejména publikace *Ztracené adresy (2007)*.

Pan dr. Milan Tichák vedl v posledních letech i řadu zajímavých exkurzí městem, které se setkaly s obrovským zájmem Olomoučanů. Pro příznivce Slovanského gymnázia uskutečnil rovněž řadu poutavých přednášek. Od roku 2006 řídí Vlastivědnou společnost muzejní v Olomouci.

Z významných osobností, jubilujících v září 2008, si mj. připomeňme:

Vojtěchovský František – dirigent a hudební pedagog

(nar. 9. září 1873 ve Vojtěchově, okr. Prostějov; zemřel v Brně 26. října 1937)

Mezi maturanty Slovanského gymnázia v roce 1895 byl i talentovaný hudebník František Vojtěchovský. Za studií byl fundatistou u hudebního skladatele Josefa Nešvery. Z Olomouce přešel na český učitelský ústav do Brna, kde byl žákem Leoše Janáčka. Od roku 1900 působil na učitelském ústavu v Příboře, kde vyučoval všem hudebním předmětům a vedl kvalitní studentský pěvecký sbor i smyčcový orchestr. Sám byl též výborný barytonista.

Smýkal Josef - redaktor, vydavatel, kulturní pracovník, divadelní ochotník

(nar. 10. září 1863 v Drahlově; zemřel v Luhačovicích 2. června 1940) Po maturitě na Slovanském gymnáziu Olomouc v roce 1884 pracoval jako úředník, ale od roku 1885 se věnoval novinářství. Spolupracoval s redakcí časopisu Naše otázky, který vycházel v Ostravě v letech 1896 – 1898. Od listopadu 1899 do února 1907 byl odpovědným redaktorem Novin těšínských. Přispěl k zlepšení obsahové náplně listu a jejímu zpestření o vlastenecky zaměřenou poezii i prózu. Psal i přednášel o česko-polských vztazích, byl členem četných spolků, ochotnický se věnoval divadlu. Ve svých člancích, publikovaných v časopisech mimo Slezsko používal šifru J.S.D.

Posléze se angažoval v Národní jednotě pro východní Moravu; redigoval v Prostějově vycházející týdeník Hlasy z Hané a od roku 1919 působil v pokrokovém deníku Pozor. Od roku 1933 žil na odpočinku střídavě v Olomouci a v Luhačovicích, kde zemřel 2. června 1940.

Hudec Vladimír - prof. PhDr., CSc. - profesor dějin hudby, rektor JAMU

(nar. 10. prosince 1929 v Olomouci; zemřel 12. září 2003 v Brně)

Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1947 studoval na FF UP francouzštinu a hudební vědu, posléze i muzikologii a estetiku.. Na katedře hudební vědy také v letech 1953 – 1980 pracoval. Přešel pak jako universitní profesor dějin hudby na Pedagogickou fakultu UP. Své schopnosti uplatňoval i při dalších četných aktivitách, např. v České hudební společnosti, v České hudební radě, ve Svazu českých skladatelů a hudebních umělců, v komisích hudebních festivalů, v redakčních radách hudebních časopisů. Koncem osmdesátých let přesídlil do Brna, kde byl od 1. září 1987 jmenován rektorem Janáčkovy akademie múzických umění. Do roku 2000 působil na JAMU jako profesor české a světové hudby. Předmětem vědeckého zájmu Vladimíra Hudece bylo dílo hudebního skladatele Zdenko Fibicha, dějiny českého hudebního divadla na Moravě a hudební regionalistika střední a severní Moravy. Působil i jako významný hudební kritik.

Večeřa Prokop, MVDr. - veterinární lékař, hippolog

(nar. 13. září 1908 ve Skrbeni u Olomouce; zemřel 7. srpna 1985 v Kuníně u Nového Jičína)

V roce 1920 přešel z prostějovského gymnázia do sekundy Slovanského gymnázia Olomouc chlapec Prokop Večeřa. Jeho rodina totiž přesídlila z Čehovic na Prostějovsku do Seničky u Litovle. Jeho život na gymnazijních studiích měl neměnný stereotyp. Dopoledne škola, po návratu společně s matkou a se dvěma sestrami práce na poli. I když mu sedláčení bylo při studiu přítěží, měl je docela rád. Umožňovalo mu totiž denně pracovat s koňmi a ty miloval. Až do maturity je každé ráno před odchodem na lokálku chodil pozdravit do stáje.

Sestry dostaly věnem hospodářství a Prokop přešel do Brna studovat zvěrolékařství. Byl zde žákem velkých osobností naší veterinární medicíny prof. MVDr. Antonína Klobouka (*rodák z Velkého Týnce, absolvent Slovanského gymnázia v maturitním ročníku 1905*) a prof. MVDr. J. Taufera. Pod jejich vedením si osvojil pracovní postupy vědecké práce a tvůrčí přístup ke genetice aplikované v chovatelské praxi, již později uplatňoval zejména v zootechnice výkonných jezdeckých koní. Dne 17. června 1933 byl promován doktorem veterinární medicíny. Po krátké veterinární praxi v Hluboké nad Vltavou narukoval, absolvoval důstojnickou školu pro důstojníky veterináře v záloze a následně sloužil ve vojenských hřebčínách Horné Motešice na Slovensku a Hostouň na Šumavě. Od března 1937 působil v hřebčíně Turie Remety na Podkarpatské Rusi. V následujícím roce složil s vyznamenáním zkoušku pro odbornou službu v ústavech pro chov koní a byl jmenován komisařem pro jejich chov. Absolvoval i dvouletou vyšší jezdeckou školu ve Vojenském jezdeckém učilišti v Pardubicích. V hodnosti kapitána velel při mobilizaci v roce 1938 jezdecké eskadroně na východoslovenských hranicích s Maďarskem. Veškerý svůj volný čas věnoval sportovnímu ježdění. Za války vedl chov v hřebčíně Nemošice a od roku 1945 působil v Kladrubech nad Labem. V této době byl veřejnosti znám i jako mimořádně úspěšný jezdec steeple-chase.

S koncem války začala nejneproduktivnější etapa jeho činorodé práce. Z armádního stáda chovných klisen se nezachovalo téměř nic. Celé měsíce tedy jezdil v týmu odborníků po republice na svody koní, jež po přestálém utrpení připravila válka o domov, a vybíral perspektivní koně pro chov a službu v armádě. V lednu 1949 byl jmenován ředitelem Ústavu pro chov koní v Hostouni na Šumavě. Měl za úkol převést ho z vojenské správy do resortu zemědělství a tehdy ze strategických důvodů ho přemístit na bezpečnější místo ve vnitrozemí. Vybral si Albertovec u Opavy. Vzápětí však došlo k rozhodnutí o kompletní motorizaci armády a k bezhlavé administrativní mechanizaci zemědělství. Pod rouškou technického pokroku docházelo doslova k masovému vraždění koní. MVDr. Večeřa tehdy zachránil několik set ušlechtilých plemenných klisen a v Albertovci vybudoval chovný ústav, produkující jezdecké a sportovní koně, žádané zahraničními zájemci na mezinárodních dražbách. Velkým diplomatickým úsilím získal z SSSR trofejního trakénského hřebce Quoniam, z chovu SRN dalšího trakénského hřebce Karneol a další hodnotné plemeny. Budoval rovněž nové objekty pro chov a výcvik koní. S hrstkou svých osobních přátel, společně s naším úspěšným olympionikem mjr. Janem Pitlíkem, pozvedl Albertovec během deseti let po stránce odborné, sportovní i společenské na úroveň zasluhující obdiv. Hodnotu odchovaných ušlechtilých koní mnohonásobně zúročoval jejich odborným výcvikem. Z Albertovce vycházeli skvělí sportovní koně, kteří proslavili naše jezdectví doma i v zahraničí (*parkuroví skokani, drezuristé, militaristé, vítězové Velké pardubické a desítky dalších kvalitních koní*). Jezdecký tým nadšenců hřebčína Albertovec šel v nejtěžších soutěžích drezury a military jako „spanilá jízda“ od vítězství k vítězství. Sám pan ředitel dr. Večeřa šel svým podřízeným příkladem a do své sedmdesátky denně jezdil. Působil i jako rozhodčí jezdeckých soutěží, na Albertovci

organizoval jezdecké dny, navštěvované desetitisícovými zástupy diváků. Byl rovněž ředitelem a hlavním organizátorem řady významných mezinárodních jezdeckých závodů. Organizoval i dražby sportovních koní, z nichž plynuly pro státní rozpočet devizové prostředky jako z dobře prosperující továrny. Do análů čs. jezdeckví budou zapsány skvěle organizované kurzy jezdeckví (*měl jsem tu čest být frekventantem podzimního kurzu v roce 1962*), z nichž vycházeli odborně proškolení nadšenci jezdeckých oddílů v celé republice... Ze své pozice ředitele ústavu pro chov koní dal podnět k založení školního zemědělského podniku Vysoké školy veterinární (*pracoviště v Novém Jičíně*), kde sám řadu let předával své celoživotní chovatelské zkušenosti a svým optimismem učil překonávat potíže a hledat cesty ze zdánlivě neřešitelných situací. Byl vždy korektní, radami a výtkami se snažil své podřízené spíše povzbudit. Ve svém soukromí byl mimořádně skromný. Příkladná byla jeho obětavost pro členy vlastní rodiny. Pěkný vztah k rodné Hané projevoval zcela spontánně. Ať s rodinou přijížděl autem na Hanou z kterékoli světové strany, vždy v okruhu do 30 km od Olomouce mluvil výhradně hanácky...

MVDr. Prokop Večeřa měl smysl pro krásu, vzácnou schopnost vnímat biologické zákonitosti přírody a v souladu s nimi žít. Prozíravost dr. Večeři, rozsah jeho životního díla a vytvoření perspektivy smysluplného přežití koní v radikálně změněných společensko-ekonomických podmínkách lze objektivně posoudit jedině k kontextu znalostí tehdejší situace v armádě, v zemědělství a v jezdeckém sportu. V tomto prostředí jsem žil a znám osudy desítek lidí i koní. Byl jsem svědkem doslova heroického úsilí MVDr. Večeři. Tyto řádky píši s odstupem desítek let jako skromný projev vděčnosti člověku, jehož si provždy budu nesmírně vážit. Který navzdory nepřízni a chaosu doby vlastní morální silou uskutečnil ušlechtilé záměry ve prospěch koní, jimž za věrnou službu lidstvo splácelo jedině nevděkem...

Grasse Zdeněk, PhDr., doc. – violoncellista, muzikolog

(nar. 21. září 1928 v Olomouci)

Studoval olomouckou českou reálku, na níž maturoval v roce 1947. Poté studoval na pražské konzervatoři hru na violoncello a současně i hudební vědu a estetiku na Masarykově univerzitě v Brně (*PhDr. 1953*). V letech 1949 – 1951 byl v Olomouci členem Univerzitního tria a Kvarteta hudební školy Žerotín (*1949 – 1953*). Od roku 1957 učil hru na violoncello na konzervatoři v Kroměříži, kterou posléze do roku 1967 řídil. V letech 1967 – 1974 rozvíjel své aktivity v olomoucké Lidové konzervatoři. Zabýval se problematikou poslechu hudby u mládeže; v letech 1968 – 1993 realizoval ročně téměř 60 výchovných koncertů s vlastním průvodním slovem. Jako koncertní umělec vystupoval v několika hudebních uskupeních, např. v Kvartetu kroměřížské konzervatoře (*1959 – 1967*), v Olomouckém kvartetu (*1967 – 1974*), v Olomouckém klavírním triu (*1974 – 1993*). V roce 1994 patřil ke skupině umělců, kteří v Olomouci iniciovali Podzimní festival duchovní hudby. Od roku 1978 zpracovává pro olomouckou kulturní veřejnost programy koncertů Moravské filharmonie.

Z významných osobností, jubilujících v říjnu 2008, si mj. připomeňme:

Typovský Karel, ing. arch. – významný architekt, malíř

(nar. v Olomouci 4. října 1923)

Středoškolská studia absolvoval na olomoucké České reálce v maturitním ročníku 1941, odkud přešel na Vyšší školu stavební do Brna. Studiu architektury se věnoval v letech 1945 - 1949 na Vysokém učení technickém v Praze. Jeho krédem se stalo přesvědčení, že jak v architektuře, tak v malířství je podstatný nápad a tvůrčí myšlenka. V roce 1947 byl stážistou na ministerstvu urbanistiky v Paříži, v roce 1949 působil v ateliéru J. Krohy a v letech 1950 – 1983 ve Stavoprojektu Olomouc. Členem Svazu českých výtvarných umělců a Unie výtvarných umělců je od roku 1983; dosud působí jako poradce pro územní plánování. Je členem výtvarné skupiny A7. Během své profesní kariéry se zúčastnil 25 domácích soutěží; z mezinárodních byly nejvýznamnější Soutěž o plakát pro Sao Paolo, a v týmu s kolegy absolvoval soutěž Playa Giron - Cuba, soutěž o centrum Varny - Bulharsko (2.), Bratislavy - Petržalky (1.) a UNO Vídeň. Náš spolužák Karel Typovský z maturitního ročníku 1941 vytvořil četné projekty architektonické, urbanistické, interiérové a výtvarné. V posledních dvou deceniích se věnuje intenzivní tvorbě malířské, což potvrzuje i jeho účast na mnoha výstavách. Podle vyjádření kritiků (*cit.*) „působí jeho tvorba v souhrnu jako barevná fantazie tajemných symbolů života, jež postupně přechází z romantické polohy do netištěných reálií moderní doby. Ve své malířské tvorbě Karel Typovský vždy nalézá optimistické vyznění...“

Springer Jan, PhDr. – středoškolský profesor, literární historik

(nar. 24. listopadu 1893 v Písařově na Zábřežsku; zemřel v Olomouci 19. října 1978)

Dr. Springer učil na Slovanském gymnáziu od roku 1938 a v letech 1945 – 1948 je řídil. Byl sice jmenován pouze „zatímním správcem“ školy, přesto zůstane osobností nepřehlédnutelnou jak pro svoji odbornost a pedagogické schopnosti, pro své demokratické zásady a vlastenecké postoje, tak i pro své ryzí vlastnosti morální. Za jeho vedení (*při příležitosti 80. výročí založení SGO v roce 1947*) byl škole v poválečné době poprvé přiznán čestný název SLOVANSKÉ GYMNASIUM (*o šest let později byl však degradací školy na „jedenáctiletku“ zase zrušen*).

Jan Springer pocházel z učitelské rodiny z Písařova na Zábřežsku (*nar. 24. listopadu 1893*). Studoval ještě na c.k. státním gymnáziu v Zábřeze na Moravě, na němž také v roce 1912 maturoval. Pokračoval pak ve studiu českého jazyka a němčiny na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Ve své následné pedagogické praxi měl vlastně jen dvě působiště: Státní reálku v Šumperku (*1920 – 1938*) a Slovanské gymnázium Olomouc (*1938 – 1948 a 1951 – 1953*). Ona tři léta přerušení znamenala působení na Polívkově reálném gymnáziu, kam byl přeložen, aby uvolnil místo pro nastoupivším režimem zamýšlené organizační změny ve vedení Slovanského gymnázia (*na něž se ale sloučením obou škol v roce 1951 zase vrátil zpět*). Koncem školního roku 1952/53 pak odešel do penze.

V době svého šumperského působení dr. Springer veškerý svůj život, včetně soukromí, zasvětil aktivitám v hraničářské politicko-osvětové organizaci NÁRODNÍ JEDNOTA, jejímuž šumperskému okrsku v letech 1926 – 1938 dokonce předsedal. Byl rovněž posledním

předmnichovským starostou šumperského Sokola. Vedl také českou veřejnou knihovnu v Šumperku a své hudební vzdělání zúročil při řízení pěveckého sboru Národní jednoty. Aktivně spolupracoval s pražským Masarykovým lidovýchovným ústavem a čile publikoval ve Stráži Moravy; od roku 1932 redigoval Hlídku národní výchovy a osvěty v týdeníku Litovelský, šternberský a šumperský kraj. Jeho snahou bylo, v souladu s cílem Národní jednoty, vytvoření demokratického českého pohraničí. Ve svých publikacích (*např. Šumperk kdysi a dnes, 1927*), bohatě podložených listinným materiálem, vlastními sbírkami dokumentů z dobového tisku i záznamy ústních vzpomínek pamětníků, dokumentuje demokratický zápas probíhající za 1. republiky o uznání československé suverenity v severomoravském pohraničí „jako odkaz budoucím, odkaz vybízející k lásce a obětavosti“. V lednu 1935 vydal v Šumperku vlastním nákladem OHLASY SVĚTOVÉ VÁLKY NA BALKÁNĚ A V ČESKÉ LITERATUŘE, které věnoval památce jugoslávského krále Alexandra I. Karadjordjeviče, jenž byl 9. listopadu 1934 zavražděn v Marseilli chorvatskými Ustašovci. Springer jakoby už tehdy tušil, co přinese Balkánu závěr dvacátého století; dokumentuje v publikaci „trnitou praxí“ jihoslovenské vzájemnosti na pozadí bratrovražedného boje, manipulovaného velmocenskými zájmy. Jako přesvědčený antinacista byl v Šumperku jedním z iniciátorů vzniku Akčního výboru na ochranu republiky, který vznikl po zničení šumperského Masarykova pomníku henleinovci 3. května 1938.

Zábor severomoravského pohraničí po Mnichově v roce 1938 znamenal zmaření Springerovy dosavadní práce. K 1. listopadu 1938 byl přeložen do Olomouce na Státní reálné gymnasium v Kosinově ulici, kde „se pro svou toleranci a přátelský postoj k žákům stal jedním z nejoblíbenějších učitelů“. Kromě pedagogické práce ve škole byl dr. Springer aktivní zejména jako knihovník a bibliograf olomouckého Vlasteneckého spolku muzejního. Výsledky své mravenčí práce zhodnotil v publikaci CO DALA HANÁ ČESKÉ LITERATUŘE, kterou v roce 1947 vydala Národní jednota pro východní Moravu.

Žák, obdivovatel a posléze životopisec PhDr. Jana Springera, univ. prof. PhDr. Jaromír Dvořák, DrSc., uvádí, že léta 1945 – 1947 patřila k nešťastnějším a k nejtvořivějším ve Springerově životě. Profesor Springer byl pověřen řízením prestižního nejstaršího českého gymnázia na Moravě, společně s přáteli (*jak už výše zmíněno*) dovedl úspěšně k cíli úsilí o obnovení jeho původního historického názvu SLOVANSKÉ GYMNASIUM, podílel se na redakční práci sborníku SÍMĚ HOŘČIČNÉ, do něhož sám zásadním článkem, bilancujícím život a práci školy v letech 1939 – 1945, přispěl. (*Bez náznaku hořkosti přispěl články i do almanachů k devadesátému a stému jubileu školy.*) V poválečných letech byl posledním místopředsedou olomoucké Národní jednoty a předsedou olomoucké pobočky Společnosti přátel Jugoslávie. Po obnovení olomoucké univerzity působil na ní v letech 1946 – 1962 jako lektor českého jazyka (*podílel se i na výuce zahraničních studentů*) a v následujících letech jako bibliograf spolupracoval se Státní vědeckou knihovnou v Olomouci a se Slezským ústavem ČSAV v Opavě. PhDr. Springer byl i spoluzakládajícím členem Vlastivědné společnosti muzejní (*kteřá v roce 1969 navázala na práci Vlasteneckého spolku muzejního, zrušeného počátkem padesátých let*) a ještě jako jednaosmdesátiletý vydal v roce 1974 ve Vlastivědném ústavu v Šumperku publikaci CO DALO ŠUMPERSKO ČESKÉ LITERATUŘE.

V PhDr. Janu Springerovi dne 19. října 1978 zemřela mimořádně významná pedagogická osobnost Slovanského gymnázia, moudrý, charakterní člověk a vlastenec oddaný myšlence demokratického Československa, usilující o naplnění ideálů slovanské kulturní vzájemnosti.

Hrdý Ivan, doc. RNDr., DrSc. - biolog, entomolog

(nar. 21. října 1928 v Olomouci)

Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1948 studoval na Přírodovědecké fakultě UK; habilitoval se v roce 1968 a v roce 1983 získal akademický titul DrSc. Je vědeckým pracovníkem Ústavu organické chemie a biochemie. Publikoval přes 200 vědeckých prací a článků v odborném tisku. Autor několika patentů. Od roku 1966 je členem redakční rady časopisu Vesmír. V roce 1993 byl zvolen předsedou České společnosti entomologické.

Macura Jiří, RNDr. et PhMr., DrSc. - mikrobiolog

(nar. 3. října 1923 v Olomouci ; zemřel v Praze 1. listopadu 1977)

Na Slovanském gymnáziu maturoval v roce 1943. Již při vysokoškolském studiu se specializoval na mikrobiologii. Působil v Praze v Mikrobiologickém ústavu ČSAV jako vedoucí oddělení půdní mikrobiologie. Je autorem zásadní učebnice tohoto oboru Půdní mikroorganismy a rostliny.

Z významných osobností, jubilujících v listopadu 2008, si mj. připomeňme:

Pospíšil František - houslový virtuos, hudební pedagog

(nar. 13. listopadu 1933 v Hanušovicích, okres Šumperk)

Při studiu na Slovanském gymnáziu (*mat. roč. 1952*) současně absolvoval i hudební školu Žerotín (*u prof. F. Černého*) veřejným provedením Mendelsonova houslového koncertu. Následně studoval na AMU. Absolventský koncert měl v Olomouci v roce 1958 houslovým koncertem a moll Antonína Dvořáka (*s Moravskou filharmonií, řízenou prof. Františkem Stupkou*). Výstižnou charakteristikou jeho celoživotního uměleckého projevu jsou slova kritiky, která ho vnímá (*cit.*) “jako inteligentního umělce, hrajícího s velkou dávkou muzikálnosti a vkusu“. Od dob, kdy hrával na Slovanském gymnáziu ve školním orchestru prof. Čičatky, koncertoval jako komorní hráč i sólista opakovaně v metropolích celého světa. Své zkušenosti předává dalším generacím jako profesor pražské konzervatoře. Jeho olomoucké koncerty na počest jubilejí Slovanského gymnázia, jimiž vyjadřuje svůj vřelý vztah i úctu k jeho tradici, bývají zcela mimořádným uměleckým zážitkem.

Gardavský Zdeněk, ing. arch., RTDr. - významný architekt, psychotronik

(nar. 14. listopadu 1923 v Přerově; zemřel v Olomouci 28. března 2002)

Studoval olomouckou Českou reálku, na níž maturoval v roce 1941. Po válce studoval Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství v Praze. Následně vystudoval i dějiny umění na FF UP a na brněnské technice si osvojil znalosti z oboru rekonstrukce historické architektury, územního plánování a urbanismu. Tamtéž obhájil svou disertační práci Asanace a rekonstrukce historických jader měst a objektů a získal titul doktora technických věd. Všechny své rozsáhlé vědomosti uplatňoval přes 50 let téměř výhradně v Olomouci na někdejších KNV, ve Stavoprojektu a v Útvaru hlavního architekta města Olomouce. Od roku 1969 do devadesátých let řídil Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů. Má mimořádné zásluhy o rekonstrukci historického jádra města Olomouce. Byl

znalcem a badatelem hradu Helfštýna, Sovince, Buchlova, Hukvald a mnoha dalších. Byl rovněž uznávaným odborníkem v oboru psychotroniky a geopatogenních zón.

Šmída Vlastimil, Ing. - projektant, horolezec

(nar. v Olomouci 21. listopadu 1933)

Na Slovanském gymnáziu maturoval v roce 1952. Poté studoval stavební fakultu VUT v Brně. Pracoval v Sigmě Olomouc. Od roku 1951 se aktivně věnoval horolezectví, jako člen TJ Slavia UP Olomouc, reprezentant, zasloužilý mistr sportu. K jeho nejvýznamnějším výstupům patří: prvovýstup na východní vrchol Pik Pobědy (*Ťan Šan*), prvovýstup severozápadní stěnou na Tirič Mir (*Hindúkúš*). Byl technickým zástupcem vedoucího výpravy na Nanda - Dévi (1978 – 1981).

Z významných osobností, jubilujících v prosinci 2008, si mj. připomeňme:

Petrů Eduard, PhDr., DrSc. - literární vědec, editor, vysokoškolský učitel

(nar. 16. prosince 1928 v Olomouci; zemřel tamtéž 3. března 2006) po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1948 vystudoval český jazyk a francouzštinu na Filozofické fakultě UP. Doktorát filozofie obhájil v roce 1952 a následujících 12 let působil ve Státní vědecké knihovně jako správce rukopisného fondu a bibliograf. Po návratu na Filozofickou fakultu se na katedře bohemistiky specializoval na dějiny starší české literatury a teorii literatury. V letech 1989 - 1994 byl vedoucím katedry bohemistiky a slavistiky, od roku 1994 proděkanem Filozofické fakulty UP a v následujících letech byl členem kolegia děkana a vědecké rady FF UP.

Jeho celoživotní orientací byla rozsáhlá badatelská, pedagogická a popularizační činnost. Od roku 1966 spolupracoval v rámci Academia filmu Olomouc s Čs. televizí. Autorsky se podílel na prvním dílu Akademických dějin české literatury (1959). Mezi jeho samostatné knižní tituly, které popularizují vědecké poznatky, patří mj. Zašifrovaná skutečnost (1972) a Vzrušující skutečnost (1984). V roce 1992 vyšla za jeho spoluautorství velmi žádaná kniha Humanismus a raná renesance na Moravě. Je rovněž editorem Starořeckých literárních památek.

Za rozsáhlé celoživotní dílo a morálně společenské postoje byla našemu absolventovi Eduardovi Petrů (*mat. roč. 1948*) mj. udělena Cena města Olomouce v oblasti historie 1998.

Zajíček Břetislav, MUDr. - lékař, tělovýchovný pracovník

(nar. 23. března 1896 v Přáslavicích; zemřel v Olomouci 25. prosince 1975) maturoval na Slovanském gymnáziu ve válečném roce 1915 a ihned byl odveden na frontu První světové války. Lékařská studia na UK v Praze ukončil v roce 1923. Během tří let prošel všemi odděleními olomoucké Zemské nemocnice. V roce 1926 se usadil jako praktický lékař v Náměšti na Hané, kde se čile podílel i na kulturním životě obce. Za války se zúčastnil protifašistického odboje, byl zatčen a vězněn v koncentračních táborech. Po roce 1945 působil jako městský lékař v Olomouci. Byl činný v lékařských stavovských organizacích, v ČSČK v tělovýchovném hnutí. Mj. v roce 1919 se spolupodílel na vzniku sportovního týmu Sigma Olomouc.

Topoľská Lucy, PhDr., CSc. - renomovaná překladatelka, docentka germanistiky

(nar. 31. prosince 1933 v Olomouci) pochází z olomoucké intelektuálně orientované rodiny (dcera etnografky Růženy Hrbkové). Po maturitě na Slovanském gymnáziu v roce 1952 studovala germanistiku na UP a UK. Od roku 1965 působí na Filozofické fakultě UP. Má za sebou bohatou výzkumnou a publikační činnost, včetně řady objevných studií o německy píšících moravských básnících a překladatelích. Sama přeložila z německých originálů do češtiny zatím 18 knih předních německých, rakouských a švýcarských autorů (mj. Ö. v. Horvátha, G. Grasse, P. Celana, L. Perutze adal.). Za své překladatelské dílo a interkulturní zásluhy byla vyznamenána v Berlíně Ústavem Ludvíka Kundery a německou nadací Roberta Bosche. V minulém režimu byla pod ideologickým tlakem a její činnost byla všemožně znemožňována. Přesto udržovala kontinuitu své vědecké a pedagogické práce a přispěla k rozvoji studia německé literatury na UP v letech po pádu totalitní diktatury. Aktivně se podílela na úspěchu sedmi konferencí na UP v Olomouci, věnovaných německy psané olomoucké a moravské literatuře. Jako jedna z prvních vysokoškolských učitelů Univerzity Palackého podporovala studentskou stávku v listopadu a prosinci 1989 a další aktivity vedoucí k pádu komunistického režimu. Tato absolventka Slovanského gymnázia (v oktávě 1952 B prof. Václava Valenty) obdržela za své morálně společenské postoje i za své vědecké dílo, uznávané v celém akademickém světě a reprezentující olomouckou kulturu daleko za hranicemi naší vlasti, Cenu města Olomouce 2002.